

РЕЗЮМЕ.

Исследованы влияния процессов глобализации на страны с переходной экономикой. Выявлено, что глобализация может быть представлена как организация и расширение экономической деятельности за пределы отдельных стран, она связана с экономической открытостью, ростом взаимозависимости в торговой, инвестиционной, финансово-экономической сферах.

Ключевые слова: экономическая открытость; взаимозависимость; инвестиционная деятельность; финансово-экономической деятельности; мировая экономика; единый рынок; производственная зона национальный и региональный сектора.

РЕЗЮМЕ.

Досліджені впливи процесів глобалізації на країни з перехідною економікою. Виявлено, що глобалізація може бути представлена як організація і розширення економічної діяльності за межі окремих країн, вона пов'язана з економічною відвертістю зростанням взаємозалежності в торговій, інвестиційній, фінансово-економічній сферах.

Ключеві слова: економічна відвертість; взаємозалежність; інвестиційна діяльність; фінансово-економічною діяльність; світова економіка; єдиний ринок; виробнича зона національний і регіональний сектори.

SUMMARY

The influence of globalization on countries with transition economies was analyzed. It was revealed that globalization can be represented as an organization and expansion of economical activities beyond individual countries; it is associated with economic openness to the growing interdependence in trade, investment, financial and economic spheres.

Key words: economic openness; interdependence; investment activity; world economy; single market; a production area is national and regional sector

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ У ПІСЛЯКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Черніченко Г. О., д. е. н., професор, декан економічного факультету ДонНУ,

Черноіванова О. М., к. е. н., доцент кафедри Розвитку і розміщення продуктивних сил, економічного факультету ДонНУ

Фінансова криза, яка має глобальний характер, сприяє розширенню кола проблем, пов'язаних з фінансуванням діяльності підприємств. Фінансове забезпечення підприємств в Україні здійснюється в умовах збиткової діяльності багатьох із них. Брак фінансових ресурсів негативно впливає на виробничо-господарську діяльність підприємств, що сприяє зростанню заборгованостей, а підприємства стикаються з необхідністю пошуку найбільш дешевих фінансових ресурсів. Зменшуються можливості фінансування підприємства, скорочуються надходження до бюджету держави, тому дослідження питань ефективного залучення фінансових ресурсів і використання наявних є актуальним.

Питанням світової кризи та фінансового забезпечення діяльності підприємств приділяють увагу такі вчені, як: О. Амоша, І. Бланк, В. Геєць, А. Голіков, Є. Гудзь, А. Даниленко, Б. Данилишин, І. Дорошенко, П. Єгоров, Дж. Кейнс, Е. Лібанова, Ю. Макогон, О. Онищенко, Ю. Петленко, В. Попов, М. Портер, І. Шіндірук, Дж. Форрест, Дж. Ван Хорн та інші. Незважаючи на порівняно значну кількість наукових досліджень у цьому напрямку, вважаємо доцільним зазначити, що не завжди методичні розробки закордонних фахівців можливо використати у вітчизняній практиці. У роботах українських вчених є результати дослідження фінансового забезпечення діяльності підприємства, представлені наслідки кризи, які позначилися саме на дуже важливих напрямках розвитку нашої держави, обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення процесу управління фінансовими ресурсами України та окремих підприємств. Але постійні зміни в економіці та у функціонуванні підприємств вимагають подальших досліджень, особливої уваги набуває питання формування системи фінансового забезпечення підприємства. Сучасні соціально-економічні та політичні трансформаційні процеси в Україні на державному та регіональному рівні підтверджують необхідність формування стратегії розвитку країни на основі концепції сталого розвитку, що ґрунтується на структурній перебудові економічних галузей, технологічному оновленню промисловості, широкому використанні

досягнень науки і техніки.

Мета даного дослідження полягає в тому, щоб на основі комплексного підходу показати механізм формування системи фінансового забезпечення підприємства для підвищення ефективності розвитку національної економіки після кризи та реалізації стратегії інноваційного розвитку підприємств України.

При розробці механізму антикризового управління в промисловості важливо розуміти сутність кризи та причини її виникнення в національній економіці. Будь-яка економічна криза обумовлена причинами як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. До зовнішніх причин економічної кризи відносять погіршення взаємодії економіки із зовнішнім оточенням (погіршення умов експорту або імпорту, зростання дефіциту стратегічних ресурсів, насамперед енергетичних та їх подорожчання, посилення глобальної конкуренції, погіршення екологічної ситуації, зростання ймовірності природних і техногенних катастроф та інше). Серед внутрішніх причин основною є вичерпання джерел економічного розвитку (виснаження або деградація внутрішніх ресурсів, відсутність фінансових резервів), деградація системи державного управління, системна демографічна криза та інше. Економічна криза проявляється головним чином в розпаді традиційних господарських зв'язків і посиленні диспропорцій. В результаті економіка як цілісне утворення перетворюється на сукупність слабо взаємодіючих об'єктів. Тому саме з динаміки пропорцій, що характеризують стійкість економіки, можна робити висновок про характер кризових тенденцій (їх посиленні, уповільненні або подоланні).

При визначенні антикризових заходів необхідно розглядати наступні пропорції між:

- фазами відтворення (виробництвом, розподілом, обміном і споживанням);
- секторами економіки (виробничою і невиробничою сферами, виробництвом засобів виробництва і предметів споживання, добувними і переробними галузями промисловості, технологічними устроями);
- регіонами (особливо східними та західними, промисловими та аграрними);
- внутрішнім і зовнішнім ринками;
- накопиченням і кінцевим споживанням;
- матеріально-речовинними і фінансово-грошовими потоками.

На мікрорівні економічна криза означає «випадіння» підприємства з системи суспільного відтворення при втраті споживачів, ресурсної бази та інше. Для розуміння сутності і специфіки кризових явищ у національній економіці важливо враховувати необхідність докорінної зміни господарських зв'язків між підприємствами при переході до ринкових відносин. У цілому економіка України виявилася найбільш вразливою до таких глобальних макроекономічних дисбалансів, які виникли в результаті не стабільного зростання світових цін на сировину та існування надлишкової ліквідності на світових ринках капіталу, а також внутрішніх структурних дисбалансів, закладених у докризовий період. Основними чинниками виникнення кризи вітчизняної економіки також стали різке ускладнення виробництва, зростання його масштабів, розширення номенклатури продукції, яка випускається, та на певному етапі перевищує ресурсні можливості галузевої економіки. Неминучим слідством цього з'явилося скорочення джерел накопичення для розширеного відтворення, посилення незбалансованості на різних рівнях управління. Причому ці процеси носили об'єктивно економічний характер і неминуче вели до кризи галузевої організації економіки, що склалася. В Україні спостерігається не просто економічна криза, а крах існуючої моделі економічного розвитку, яка припускала:

- експлуатацію виробничого потенціалу, створеного за радянських часів на протипагу модернізації;
- опору на декілька галузей експортно-орієнтованого сектору економіки (металургія, хімія та трубопровідний транспорт) на шкоду розвитку інших галузей;
- критично високий рівень залежності економіки від зовнішніх чинників (припливу спекулятивних іноземних інвестицій, імпорту товарів, послуг і незначною мірою технологій);
- послідовне спрощення економічних, соціальних і управлінських конструкцій.

Така модель розвитку могла бути успішною за умови сприятливої зовнішньої економічної кон'юнктури, включаючи: низькі ціни на енергоносії і продукти їх первинної переробки; доступність зовнішніх дешевих кредитних ресурсів; приплив іноземного капіталу. Зрозуміло, що економіка, яка знаходиться в кризі не може вважатись ефективною, бо втрачає свою конкурентоспроможність. Таким чином, виникає гостра необхідність запровадження певних модернізаційних заходів економічного розвитку, що забезпечить здійснення інтеграційного управління продуктивністю праці на всіх рівнях управління. [1]

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЇ ЄВРОПИ В
РАМКАХ ЧЕРНОМОРСЬКОГО ЕКОНОМІЧЕСЬКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА І ГУАМ**

Внутрішні суперечності соціально-економічного розвитку України і глобальні кризові явища є лише проявами фундаментальної суперечності між подальшою капіталізацією економіки, що реалізується через тенденцію перетворення будь-якого ресурсу в капітал, тобто у вартість, здатну збільшувати свою вартість. Зараз до основних зовнішніх факторів, що впливають на фінансове забезпечення вітчизняних підприємств, відносять: економічний стан держави, податкову, інвестиційну та митну політики, валютне регулювання, рівень інфляції та інше. Також необхідно, особливо в умовах кризових явищ, орієнтуватися на внутрішні можливості: фінансовий стан підприємства, його розташування, інвестиційна привабливість, рівень менеджменту, кадрову політику та інше.

Формування ефективної системи фінансового забезпечення є найважливішим фактором успішного виживання підприємства в ринкових умовах господарювання, але часто в діях підприємств спостерігається відсутність стратегії, що і приводить їх до поразки в конкурентній боротьбі. Тому необхідно проводити політику формування власних фінансових ресурсів і політику залучення позикових коштів, що представляє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства та полягає в забезпеченні необхідного рівня самофінансування виробничого розвитку підприємства і в забезпеченні найбільш ефективних форм і умов залучення позикового капіталу з різних джерел відповідно до потреб розвитку підприємства.

Аналізуючи економічне та правове забезпечення формування фінансових ресурсів на рівні підприємств України можна зробити висновок, що правове поле, в рамках якого функціонують підприємства, дозволяє їм отримувати позитивний фінансовий результат.

Прибуток підприємств в абсолютних показниках перевищує збиток, який вони отримують, але в 2008 р. у зв'язку із загальносвітовими кризовими тенденціями фінансовий результат був значно нижче, ніж у попередні роки. У 2009 р. загальний фінансовий результат підприємств був негативним, що дуже гостро ставить питання повернення одержаних кредитів та ресурсних можливостей для подальшого їх розвитку і ще більшою мірою актуалізує завдання оптимізації фінансового забезпечення підприємств.

Серед основних напрямів державного регулювання фінансової діяльності з позиції фінансового забезпечення виділимо наступні дії: формування інформаційної бази управління фінансової діяльності підприємства; податкове, валютне та кредитне регулювання; контроль за порядком і нормою амортизації основних засобів і нематеріальних активів; регулювання операцій страхування, грошового обігу та ринку цінних паперів. Слід враховувати, що одними з головних чинників, що впливають на особливості формування фінансових ресурсів, є вид власності, організаційно-правова форма господарювання, вид діяльності підприємства. Проведемо аналіз основних фінансово-економічних показників розвитку України, звертаючи особливу увагу на фінансові результати останніх років (дивись табл.1).

Таблиця 1.

Основні фінансово-економічні показники розвитку України [2]

Показники	2006	2007	2008	2009
ВВП, млрд. грн.	544,2	720,7	948,1	914,7
Темпи зростання ВВП до попереднього року, %	107,3	107,9	102,3	84,9
Фінансові результати, млрд. грн.	76,3	135,9	9,1	- 42,4
Темпи зростання фінансових результатів до попереднього року, %	118,5	178,2	42,6	6,6
Кількість прибуткових підприємств, % до загальної кількості	66,5	67,5	66,1	53,7
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, грн.	1041	1351	1806	1906
Інвестиції в основний капітал, млрд. грн.	125,3	188,5	233,1	151,8
Темпи зростання інвестицій в основний капітал, % до попереднього року	119,1	129,8	97,4	58,5
Дефіцит зведеного бюджету України, млрд. грн.	- 3,7	- 7,7	- 14,1	- 37,2
Дефіцит зведеного бюджету України по відношенню до ВВП, %	- 0,7	- 1,1	- 1,5	- 4,1

За період 2006-2008 рр. підприємства України в цілому мали позитивний фінансовий результат, але його значення знижувалося: у 2007 р. він становив 135,9 млрд. грн., а у 2008 р. тільки 9,1 млрд.

грн., в порівнянні відбулося зниження в 15 разів. У 2009 р. спостерігається негативний фінансовий результат, його значення -42,4 млрд. грн. Наявність негативної динаміки по дефіциту зведеного бюджету України вказує на зниження можливостей бюджетів виступати як потенційне джерело фінансування підприємств. У 2006 р. по відношенню до ВВП дефіцит становив 0,7%, в 2008 р. вже 1,5%, а в 2009 р.- 4,1%, тобто за досліджуваній період відбулося зростання дефіциту зведеного бюджету у 6 разів. Дефіцит зведеного бюджету України у 2009 р. склав 37,2 млрд. грн. Криза – це не тільки втрати, а й нові можливості, виявлення диспропорцій і невідповідностей в економіці та суспільстві й одночасно можливості їх подолання. Криза спонукає до змін, дає шанси для оновлення, які можуть бути використані або не використані суспільством.

Стратегією економічного та соціального розвитку України на 2010 - 2015 рр. передбачено, що визначальним пріоритетом державної політики має стати структурна перебудова промисловості, розвиток інноваційної моделі економічного зростання, утвердження країни як високотехнологічної держави. Обраний стратегічний курс на інноваційний розвиток ґрунтується на структурній перебудові економічних галузей, технологічному оновленню промисловості, широкому використанні досягнень науки і техніки. Наявний науково-технологічний потенціал поки ще здатний забезпечити економічний прогрес України та допомогти вийти з кризи. [3]

Необхідно розробити проект модернізації з чітким висвітленням цілей і способів їх досягнення. Модернізація завжди супроводжується структурною ламкою, перерозподілом ресурсів, нарощуванням диференціації між сегментами господарства, територіями та соціальними групами. Засадами цих заходів в першу чергу повинна виступати розробка довгострокової політики розвитку конкурентоспроможності, яка вміщує наступні положення:

- визначення обмеженого переліку пріоритетних напрямів розвитку модернізації та напрямів диверсифікації виробництва продукції і послуг для задоволення потреб внутрішнього ринку та зростання експорту продукції кінцевого виробництва;
- перехід до стратегічного управління розвитком на основі індикативного планування, яке дасть змогу скоординувати залучення додаткових ресурсів економічного зростання;
- послідовна капіталізація конкурентних переваг від аграрного комплексу, транзитного потенціалу, промисловості і перехід до реалізації високотехнологічного потенціалу країни;
- поширення ефекту зростання на суміжні галузі промисловості на базі їх модернізації за рахунок технологічного трансферту, розширення внутрішнього попиту, підвищення інвестиційної привабливості переробних секторів.

Основними передумовами переходу до модернізаційного економічного розвитку національної економіки та подальшим завданням модернізації є формування відповідної інноваційної інфраструктури розвитку, яка в свою чергу є передумовою забезпечення зростання продуктивності праці. На національному рівні управління держава повинна не тільки підтримувати інноваційну діяльність, а також і частину інфраструктурних функцій:

- створення правової бази інноваційних процесів (системи захисту авторських прав);
- акумуляція засобів на наукові дослідження і інновації;
- формування науково-інноваційної інфраструктури;
- координація інноваційної діяльності;
- стимулювання упровадження і конкуренція інновацій, страхування інноваційних ризиків;
- кадрове забезпечення інноваційної діяльності;
- забезпечення соціальної і екологічної спрямованості інновацій;
- регулювання міжнародних аспектів інноваційних процесів.

Таким чином, інноваційна інфраструктура створює умови для підвищення продуктивності праці через забезпечення їх інноваційного розвитку, а таким чином передбачається створення умов для формування засад забезпечення стабільного економічного розвитку України (на рівні 5-7% ВВП у середньому за рік). Тільки такі темпи економічного зростання дадуть змогу уникнути нагромадження проблем у бюджетній та соціальній сферах. Позитивні зміни в динаміці ВВП визначатимуться передусім темпами відновлення зовнішнього та особливо внутрішнього попиту з одночасною результативністю заходів антикризової політики щодо формування засад стабільного розвитку вітчизняного виробництва шляхом посилення позицій внутрішнього ринку та зваженої підтримки банківських структур, що дасть змогу приступити до її реформування.

Для України, яка найбільше потерпала від кризи серед європейських країн, головним фактором відновлення внутрішнього попиту має стати стимулювання не стільки споживчого попиту (як це відбувалося за попередні роки політичної нестабільності та соціального популізму), а активізація насамперед інвестиційного попиту, відновлення розвитку реального сектору економіки України та

поліпшення його структурних параметрів. Щодо реалізації антикризових заходів прогнозується покращення економічної динаміки з оцінкою ВВП на рівні 5% у 2011 р. та 6-7% у 2013-2015 рр., хоча не виключається, що за підсумками 2010 р. ВВП матиме дещо нижчі темпи економічного зростання, які не перевищуватимуть 3,5-4,5%. Середньорічний індекс цін виробників промислової продукції очікується на рівні 16-19%, а індекс споживчих цін відповідно 14-17% та 32-15% у середньому за рік. У 2013-2015 рр. очікується уповільнення інфляційної динаміки до 7-9%. Водночас підвищуватиметься рівень збалансованості зовнішнього сектору економіки, що зумовить помірну стабілізацію курсу національної валюти, хоча прогнозується, що у 2011 р. не вдасться уникнути його коливань, які будуть визначатися насамперед відносинами країни із зовнішнім світом.

Відновлення зростання обсягів інвестування до рівня 11-14% у середньому за період пов'язано значною мірою з реалізацією інфраструктурних проєктів у рамках підготовки до Євро-2012 та завершенням розпочатих раніше будівельних та інших інвестиційних програм, що стимулюватиме внутрішній попит на продукцію металургійного комплексу, нафтохімічної промисловості, машинобудування та будівельних матеріалів.

На ринку праці впродовж прогнозованого періоду відбуватиметься процес часткового повернення з-за кордону працівників, які виїжджали для тимчасової роботи за кордон. Цьому сприятимуть підвищення темпів росту економіки, зростання рівня доходів усередині країни, а також зміна структури економіки, що зумовлюватиме зростання попиту на кваліфікованих працівників. Також в умовах низьких темпів народжуваності зростатиме загальний дефіцит трудових ресурсів, що визначатиме необхідність приїзду на роботу в Україну іноземців з країн «третього світу» (які згодні працювати за менші гроші, ніж в країнах Заходу). Тому прогнозується істотна зміна балансу потоків робочої сили та скорочення рівня безробіття до 7,4-7,8% (за методологією МОП) у середньому за період 2013-2015 рр. Приріст реальної середньомісячної заробітної плати у 2011-2015 рр. забезпечуватиметься внаслідок підвищення мінімальних соціальних стандартів (мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму) та економічної активності бізнесу. [1]

У 2011-2015 рр. очікується зростання основних позицій українського експорту (передусім металу та продукції хімічної промисловості) унаслідок збільшення зовнішнього попиту. Імпорт товарів та послуг зростатиме повільніше, ніж український експорт, але за вартісними обсягами перевищуватиме експорт, що зумовлюватиме формування дефіциту зовнішньоторговельного балансу. За таких умов, замість вирівнювання торговельного балансу та балансу поточних операцій, може спостерігатися зростання їх розриву та девальваційні тенденції національної валюти, які не можуть не призвести до підвищення рівня дефлятора ВВП і, відповідно, уповільнення динаміки ВВП.

Однією з фундаментальних проблем української економіки є надзвичайно висока енергоємність. Зрозуміло, що за таких умов Україна є досить вразливою до економічних шоків, пов'язаних з коливаннями цін на енергоносії. Висока енергоємність ВВП України свідчить, по-перше, про неефективність технологічних процесів, які використовуються при виробництві товарів та наданні послуг, і, по-друге, про недосконалу тарифну та цінову політику в секторі електроенергетики. Слід відзначити, що протягом останніх років в Україні здійснена ціла низка реформ в енергетиці, але ще багато треба зробити, щоб повною мірою реформувати енергетичний сектор.

Серед основних умов, які мають бути створені для формування та реалізації інвестиційно-інноваційної моделі розвитку національної економіки, слід назвати зокрема такі:

1. Зважаючи на значну обмеженість фінансових ресурсів, які доступні для забезпечення реалізації стратегічних завдань, ключовим пріоритетом має стати забезпечення цільового спрямування інвестиційних коштів та інструментів стимулювання. Приватні інвестиції в наукові дослідження та науково-дослідницькі та дослідно-конструкторські роботи та розробки, які забезпечували практичне впровадження нових продуктів та технологій у виробничо-комерційні процеси.

2. Спираючись на створені основні складові ринкової економічної системи, слід надавати пріоритет розбудові прозорого конкурентного поля, забезпеченню рівності «правил гри» суб'єктів ринку, деполітизації та демонополізації ділового середовища – що дозволить максимально скористатися з дії ринкових механізмів регулювання та звести до мінімуму ручне управління та адміністративне втручання в економічні процеси. Важливим кроком у цьому напрямку мають стати також послідовне звуження сфери впливу тіньової економіки та рішуче зниження рівня корупції.

3. Ефективна система захисту прав інтелектуальної власності, яка б забезпечувала ефективний захист нових знань, продуктів та технологій.

Забезпечення конкурентоспроможності є дійсно історичним за своїми масштабами та

складністю викликом. Очевидно, що суто в практичному плані адекватна реакція на цей виклик вимагає від держави та суспільства цілком конкретних дій та кроків, перелік яких відомий. Для України дуже важливо зрозуміти, що забезпечення конкурентоспроможності є складним та комплексним процесом, успішність якого визначається декількома чинниками.

По-перше, політична еліта країни повинна мати спільне стратегічне бачення перспектив розвитку країни. Таке спільне бачення має виходити з чіткого та неупередженого розуміння сучасних світових тенденцій політичного та соціально-економічного розвитку. Попри всі відмінності в конкретних поглядах різних політичних сил саме визнання необхідності забезпечення конкурентоспроможності та бачення необхідних тактичних та стратегічних кроків мають стати платформою, яка б забезпечила реалізацію цієї мети.

По-друге, формування та розвиток таких інститутів влади, які здатні адекватно оцінювати структуру, природу та масштаби викликів та шоків, з якими стикається країна в різних сферах. При цьому дуже важливо, щоб держава та приватний бізнес адекватно реагували на ці виклики.

По-третє, передумовою та інструментом підвищення конкурентоспроможності є проведення глибоких структурних та інституційних реформ. Ці реформи в Україні мають цілком конкретний вимір. Мова йде про підвищення енергоефективності національної економіки, розвиток фондового ринку, небанківських фінансових інститутів, розвиток системи венчурного фінансування, тощо.

По-четверте, країна потребує реформування системи освіти, державної політики в сфері науки, тощо.

Глобалізація, технічний прогрес та конкуренція є основними чинниками всіх змін, які відбуваються в сучасному світі. Усвідомлення цього має стати, так би мовити, ідеологічною основою рішень які приймаються політиками та приватними компаніями. Іншими словами успіх зумовлюється тим, наскільки розроблені компаніями та державами стратегії налаштовані та те, щоб повною мірою використати потенційні позитивні ефекти, які фактично генеруються глобалізацією, новими технологіями та конкуренцією.

Взаємовідносини органів державної влади та бізнес-середовища є для країни вкрай важливими. Їх стан може відігравати як позитивну роль, виступаючи механізмом сприяння та прискорення соціально-економічного розвитку, так і негативну, виступаючи механізмом гальмування. Необхідно констатувати, що взаємовідносини між державною владою та бізнес-спільнотою в Україні є несприятливими. Влада нарікає бізнесові «про роботу в тіні» (за різними оцінками біля 38-60%), за намагання ухилитися від сплати податків та обов'язкових платежів, а бізнес відповідає звинуваченнями влади у високій корупції, вибіркового виконанні законодавства, несприятливому бізнес-кліматі. І це підриває довіру суспільства як до влади, так і до бізнесу, що не тільки гальмує соціально-економічний розвиток, але й загрожує стабільності країни в цілому. Слід також звернути увагу й на те, що в Україні гостро стоїть завдання економічного зростання, тому на рівні держави розглядають різні можливості державної підтримки розвитку підприємств. Для розв'язання проблем формування і використання фінансових ресурсів необхідна виважена довгострокова стратегія держави, спрямована на розвиток підприємств та їх ролі у піднесенні національної економіки, яка б спиралася на інтереси основних суб'єктів підприємницької діяльності і відображала реальний стан у розв'язанні основних соціально-економічних проблем у країні.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Новий курс: реформи в Україні. 2010–2015. Національна доповідь / За ред. В. М. Гейц. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.
2. Статистичний щорічник України за 2009 рік / Держкомстат України / За ред. О.Г. Осауленко – К.: Консультант, 2010 - 566 с.
3. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави. Національна доповідь / За ред. В. М. Гейця. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с.
4. Бланк І.А. Управління формуванням капіталу. - К.: Ніка-Центр. Ельга-Н., 2000. - 510 с.
5. Дорошенко І.В. Глобальна світова фінансова криза та її вплив на розвиток економіки України // Проблеми системного підходу в економіці. - 2008. - № 3.
6. Єгоров П.В., Андреева. Г. Діагностика управління фінансовою діяльністю підприємства: Монографія. - Донецьк: ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2005. - 202 с.
7. Петленко, Ю. В. Фінансовий менеджмент / Ю. В. Петленко. - К.: Кондор, 2007. - 295 с.
8. Попов В.Ю. Потоки фінансових ресурсів в Україні // Фінанси України.-2008.- № 5.- с.78-86.
9. Шіндірук І.П. Вартісні особливості моделювання управління борговими зобов'язаннями підприємств // Фінанси України. - 2009.- № 2.- С. 99 -110.

РЕЗЮМЕ

Мета даного дослідження полягає в тому, щоб на основі комплексного підходу показати механізм формування системи фінансового забезпечення підприємства для підвищення ефективності розвитку національної економіки у післякризовий період.

Для розв'язання проблем формування інноваційної політики підприємств України, щодо ефективного використання фінансових ресурсів необхідна виважена довгострокова стратегія держави, спрямована на розвиток підприємств, яка б спиралася на інтереси основних суб'єктів підприємницької діяльності і відображала реальний стан у розв'язанні основних соціально-економічних проблем країни.

Ключові слова: інноваційна політика, післякризовий період, фінансування, підприємницька діяльність, національна економіка.

РЕЗЮМЕ

Цель данного исследования - на основе комплексного подхода показать механизм формирования системы финансового обеспечения предприятия для повышения эффективности развития национальной экономики в после кризисный период.

Для решения проблем формирования инновационной политики предприятий Украины для эффективного использования финансовых ресурсов необходима взвешенная долгосрочная стратегия государства, направленная на развитие предприятий, которая бы опиралась на интересы основных субъектов предпринимательской деятельности и отражала реальное состояние в разрешении основных социально-экономических проблем в стране.

Ключевые слова: инновационная политика, послекризисный период, финансирование, предпринимательская деятельность, национальная экономика.

SUMMARY

The objective of this research is to demonstrate the viable mechanism of business funding which ensures high efficiency of the national economy in the post-crisis period.

In order to solve the problems of innovation business policy formation and effective using of financial resources the considerate long-term national economic strategy is needed. It should be directed on development of businesses, based on interests of main economic agents and has to reflect the current state of solving crucial social-economic problems in Ukraine.

Keywords: innovation policy, post-crisis period, financing, enterprise activity, national economy.

ФАКТОРИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ

Шамал Ахмед Кадер, здобувач ДонНУ

Боротьба за володіння енергоресурсами, за право їх транспортування, за вплив на ринок енергоносіїв стала сьогодні найважливішим фактором реалізації інтересів держав світу, їх політичного поведіння, базою політичних та економічних союзів і навіть джерелом міжнародних конфліктів. У розвитку світової економіки в цілому і кожної держави зокрема величезну роль грає комплекс проблем, пов'язаних з видобутком і використанням енергетичних ресурсів. На сучасному етапі функціонування економіки ці проблеми найбільш актуальні, тому що більшість природних паливних ресурсів знаходяться на грані вичерпання і людство поки не має у своєму розпорядженні настільки ж ефективних і масово використовуваних енергоресурсів.

Тому загострюється конкурентна і цінова ситуація на ринках традиційних паливних ресурсів, змушуючи уряди країн і окремих суб'єктів господарювання переглядати свою енергетичну політику, трансформуючи її відповідно до кризової ситуації на світовому ринку.

Дослідженню проблем, пов'язаних з розвитком ринку енергетичних ресурсів присвячені роботи багатьох вчених, таких як: Байков Н.М., Будкін В.С., Гальчинський А.С., Губський В.Г., Гнідий М.В., Джонстон Д., Макогон Ю.В., Маргелов М., Поляков В.В., Ролкер К., Сергєєв П.А., Соколенко С.И., Філіпенко А.С., Шлейфер И. та інших.

Необхідність подальшої розробки та вдосконалення теоретико-методологічних та практичних основ поведінки країн в системі світового ринку енергетичних ресурсів в сучасному світовому господарстві обумовлює виявлення факторів, що впливають та будуть впливати в майбутньому на розвиток світового ринку енергетичних ресурсів в умовах їх обмеженості.